# הִלְכוֹת שַׁבָּת סִימָן שלז שלח

ו רִמְבַ"ם בְּפֶרֶק כ"א (ה"ג) מִמַּעֲשֶׂה דְּחַלְּמֵיהוּ שֶׁל רַבִּי מֵאִיר שַׁבָּת מ' (ע"ב) וּבְתוֹסֶפְתָּא פֶּרֶק י"ז (ה"ה). ז שַׁבָּת קמ"א (ע"א). *) (אִם מֻתָּר לְשַׂחֵק בָּאֲגוֹזִים אוֹ תַּפּוּחִים, בְּסִימָן שֶׁאַחַר זֶה (ס"ה)).

(יב) וְאֵינוֹ מַשְׁוֶה גֻּמּוֹת (אגור (סִי' תקיז)). וְאָסוּר (יג) לְכַבֵּד הַבְּנָדִים עַל יְדֵי מַכְבְּדוֹת הָעֲשׂוּיִים מִקַּיְסָמִים, (יד) *שֶׁלֹּא יִשְׁתַּבְּרוּ קַיְסָמֵיהֶם (הגהות אלפסי פרק הזורק (ע. 16 ח)): ז (טו) אֵין סָכִין אֶת הַקַּרְקַע (טז) *וְלֹא מְדִיחִים אוֹתוֹ, (יז) אֲפִלּוּ הוּא מֻרְצָף: ד אָסוּר (יח) (יט) לְצַדֵּד (כ) דְּכֵיוָן שֶׁהִיא כְּבֵדָה יָבֹא לְהַשְׁווֹת גֻּמּוֹת וַדַּאי וְהָוֵי פְּסִיק רֵישֵׁיהּ*):

## שלח דְּבָרִים הָאֲסוּרִים בְּשַׁבָּת מִשּׁוּם הַשְׁמָעַת קוֹל. וּבוֹ ח' סְעִיפִים:

א עֲרוּכִין ק"ד (ע"א). **א** א)הַשְׁמָעַת קוֹל (א) בִּכְלֵי (ס) [א] שִׁיר אָסוּר, (ב) * אֲבָל לְהַקִּישׁ עַל הַדֶּלֶת וְכַיּוֹצֵא בָּזֶה כְּשֶׁאֵינוֹ דֶּרֶךְ שִׁיר,

### שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

**א [א] שִׁיר.** עַיִן בְּאֵר הַיטֵב (סק"א), בְּעִנְיַן הַפְּעָמוֹנִים, וְעַיִן בְּשַׁעֲרֵי אֶפְרַיִם שַׁעַר י' סְעִיף ג':

מַעֲנְפֵי אִילָן, עַיִן מַה שֶּׁכָּתוּב סָעִיף א'. מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ה): **ד** (ה) לְצַדֵּד. וְלֹא יַכְרִיעַ הַחֹבֵית וְיִשְׁפֹּךְ מִמֶּנָּה, אֶלָּא מַגְבִּיהַּ אוֹתָהּ מִן הָאָרֶץ וְשׁוֹפֵךְ. דְּאִם לֹא כֵּן מַחְפִּיר הוּא מִן הָאָרֶץ. מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ו):

### בְּאֵר הַיטֵב

(ד) יִשְׁתַּבְּרוּ. וּבְוַדַּאי אֲפִלּוּ הֵם נִשְׁבָּרִים לֵיכָּא אִסּוּר דְּאוֹרַיְתָא, אֲפִלּוּ הָכִי אָסוּר בְּפִסִיק רֵישֵׁהּ. וּלְפִי זֶה אָסוּר לְכַבֵּד אֲפִלּוּ בְּמִרְצָף אֶלָּא אִם כֵּן בְּשֶׁל תְּמָרִים וְלֹא בְּאוֹתָם הָעֲשׂוּיִם

**א** (ס) שִׁיר. וְהוּא הַדִּין בְּכָל דָּבָר שֶׁהוּא דֶּרֶךְ שִׁיר וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב סִימָן שֶׁל"ט סָעִיף ג'. וְזֶה לְשׁוֹן יָם שֶׁל שְׁלֹמֹה (כיצה פ"ה סי' ח), כָּל מַשְׁמִיעַ קוֹל שֶׁאֵינוֹ מְכֻוָּן לִשְׁמְחָה, כְּגוֹן שֶׁפָּשׁ

### בְּאֵר הַלָּכָה

* שֶׁלֹּא יִשְׁתַּבְּרוּ קַיְסָמֵיהֶם. עַיִן בְּסָפֶר בִּרְכֵי יוֹסֵף (סק"א) בְּשֵׁם מֹהַר"י קָשְׁטֶר"ו וּבְסָפֶר בֵּית מֵאִיר שֶׁמְּפַקְפֵּק בָּזֶה, וְגַם בְּסָפֶר מַאֲמַר מָרְדְּכַי (סק"ג) מְצַדֵּד דְּלָאו פְּסִיק רֵישָׁא הוּא, וּמִכָּל מָקוֹם נִרְאֶה שֶׁאֵין כְּדַאי לְהָקֵל בָּזֶה דִּמְיַחֲזֵי כְּעוֹבְדָא דְּחֹל וְכַמּוּלְזָל בְּאִסּוּר שַׁבָּת וּכְמוֹ שֶׁכָּתַב בֶּב"ח (סק"א) עַיִן שָׁם:

ג * וְלֹא מְדִיחִין אוֹתוֹ אֲפִלּוּ הוּא מֻרְצָף. דְּע דִּבְתוֹסֶפְתָּא (פ"י ה"י) וּבְרַמְבַּ"ם (פכ"א ה"ג) מְבֹאָר עוֹד וְהֶבְיאוֹ הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק"י) דְּאֵין נוֹפְחִין אֶת הַקַּרְקַע בְּשַׁבָּת. א)וְהִשְׁמַטְתִּי זֶה מִשּׁוּם דְּאֵינוֹ מְצוּי, גַּם לֹא אֲדַע פֵּרוּשׁוֹ עַל נָכוֹן, דְּאִם פֵּרוּשׁוֹ הוּא לְנַפֵּחַ בְּפִיו אֶת הָאָבָק וְהָעָפָר מֵעַל גַּבֵּי קַרְקַע, אַמַּאי אָסוּר וּמַאי שְׁנָא מִכְּבוֹד דְּשָׁרֵי הָרַמְבַּ"ם (שם) עַל כָּל פָּנִים בְּרְצוֹפָה, וְאַדְרַבָּה לְמַאן דְּאָמַר שָׁם כְּבוֹד מִשּׁוּם מַזִּיק עָפָר וְהָוֵי כְּחוֹפֵר לִישְׁתֵּרֵי הָכָא דְּבִפְנִים לֹא יָזִיק עָפָר מִמְּקוֹמוֹ, גַּם לְמַאן דְּאָמַר שָׁם מִשּׁוּם מְקָצֶה יְהֵא מֻתָּר הָכָא כְּמִכְּאָר בְּסִימָן ש"ח סָעִיף ג' [וְאֵין לוֹמַר דְּהִבְרִיחָא יִסְבֹּר דְּטִלְטוּל מֵהֲצַד שְׁמִיהּ טִלְטוּל, דְּפִלּוּגְתָּא דְּתַנָּאֵי יֵשׁ בָּזֶה, דְּאִם כֵּן אַמַּאי הָעֲתִיקָה הָרַמְבַּ"ם לְדִינָא], וַאֲפִלּוּ לְמַאן דְּאָמַר שָׁם מִשּׁוּם אֲשׁוּרֵי גוּמּוֹת גַּם כֵּן קָשֶׁה דִּלְיִשְׁתֵּרֵי עַל כָּל פָּנִים בִּרְצוֹפָה לְמַאן דְּשָׁרֵי בְּכִבּוּד. וּמְצָאתִי בְּפֵרוּשׁ מְגִדִּים (מש"ז סק"ג) בְּדָבָרָיו הַקְּצָרִים וְרָמָז תֵּרוּץ לָזֶה וְהוּא דִּלְפִי שֶׁהַכִּבּוּד הוּא צָרָךְ שַׁבָּת סְבִירָא לֵיהּ לְהָרַמְבַּ"ם דְּהַהֵלּוּ בִּרְצוֹפָה מַה שֶּׁאֵין כֵּן בָּזֶה, וּכְמוֹ שֶׁכָּאַר הַמַּגִּיד (שם) טַעַם הָרַמְבַּ"ם - שֶׁמִּחְמַר לְעִנְיַן הַדְּחָה. וְעוֹד יֵשׁ לוֹמַר דְּכָל אֵלּוּ הַדְּבָרִים הָיוּ צָרָךְ מֻרְחָץ וְכַדּוֹמֶה שֶׁצָּרִיךְ לִיפּוּי הַקַּרְקַע, וּלְכָךְ חִיישִׁינַן שֶׁיְּבֹא לְאַשְׁווּיֵי גוּמּוֹת בְּמִתְכַּוֵּן בְּאִינָהּ רְצוּפָה וְנִזְדַּמֵּן גַּם כֵּן רְצוּפָה, דְּקַרְקַע בְּקַרְקַע מִיחַלַּף בְּדִאִיתָא בַּגְּמָרָא, וְהוּא הַדִּין גַּבֵּי נְפִיחָה מְיִירֵי נָמֵי בִּכְהָאי גַּוְנָא [וְאַף דִּבְרֵבֵנוּ יְרוּחָם (נתיב יב חלק יג) כָּתַב הָאי דִּינָא דְּאֵין סָכִין וּמַדִּיחִין גַּבֵּי בַּיִת, אֲפִלּוּ הָכִי מְיִירֵי לְעִנְיַן רְחִיצָה וְכַדּוֹמֶה לִיפּוּי הַקַּרְקַע וְכַנַּ"ל בְּזִמְנֵנוּ דְּהַהֲדָחָה הִיא צָרְךְ רְחִיצַת הַקַּרְקַע]. אֲבָל לְעוֹלָם אִם צָרִיךְ לִכְבוֹד הַבַּיִת [לְמַאן דְּשָׁרֵי] וְאֵין לוֹ מְכַבְּדָת מֻתָּר לוֹ לְנַפֵּחַ בְּפִיו אֶת הָאָבָק וְהֶעָפָר, וְאַדְרַבָּה לְכָאוֹרָה נִרְאֶה דְּזֶה לֹא גָּרַע מֵרִבּוּיַ דְּשָׁרֵי הַגְּמָרָא בְּמִכְּנָה וַאֲפִלּוּ בְּאִינָהּ מְרֻצֶּפֶת מִשּׁוּם דְּלָאו פְּסִיק רֵישָׁא הוּא לְאַשְׁווּיֵי גוּמּוֹת וְהָכָא נָמֵי כְּהָאי גַּוְנָא, וְאַפְשָׁר עוֹד דַּאֲפִלּוּ לְנַפֵּחַ בִּכְלִי בְּאִויר גַּם כֵּן שָׁרֵי, וַאֲפִלּוּ לְמַאן דְּמַפְקַפֵּק עַל הֵימִירָא דְּכָאן אֲנִי מוֹדֶה הָכָא דְּשָׁרֵי:

א * אֲבָל לְהַקִּישׁ עַל הַדֶּלֶת וְכוּ'. וּבְבָאוּר הַגְּרַ"א כָּתַב דְּהָעִקָּר בָּזֶה כְּדַעַת רַשְׁבַּ"ם שֶׁנּוֹהֲגִין כְּהַיּוֹם יֵשׁ בָּזֶה עוֹד אִסּוּר לַעֲשׂוֹת בְּשַׁבָּת מִלְבֵד הַדְּחָה, דְּהָא צָרִיךְ לָזֶה שְׁרִית אֲלוּנְטִית בְּמַיִם כַּיָּדוּעַ וְיֵשׁ בָּזֶה מִשּׁוּם כִּבּוּס:

ד (יח) לְצַדֵּד. הֵינוּ (יג) שֶׁהוּא מְצַדֵּדָה עַד שֶׁתַּעֲמֹד בְּקַרְקַע יָפָה עַל יְדֵי הַצִּדּוּד: (יט) חֲבִית עַל הָאָרֶץ. הֵינוּ חֲבִית מְלֵאָה, (יז) וְכֵן לֹא יַכְרִיעַ הַחֲבִית וְיִשְׁפֹּךְ מִמֶּנָּה אֶלָּא מַגְבִּיהַּ מִן הָאָרֶץ וְשׁוֹפֵךְ. שֶׁאִם לֹא כֵּן אָסוּר מִדִּבְרֵי סוֹפְרִים: (כ) דִּכְיוָן וְכוּ' וְהָוֵי פְּסִיק רֵישָׁא. רוֹצֶה לוֹמַר דְּעַל יְדֵי (טו) הַצִּדּוּד גּוּפָא נַעֲשָׂה הַקַּרְקַע חֲלָקָה בְּלֹא גֻּמּוֹת, (טז) אֲבָל מִתּוֹסְפוֹת שָׁם מִשְׁמַע דְּלֹא הָוֵי פְּסִיק רֵישָׁא אֶלָּא דְּאָסוּר מִשּׁוּם אֲשׁוּרֵי גוּמּוֹת וְיִבּוֹא לְהַשְׁווֹת גֻּמּוֹת בְּמִתְכַּוֵּן כְּדֵי שֶׁיִּהְיֶה נוֹחַ לוֹ לְצַדֵּדוֹ. וְהִנֵּה אִם מֻתָּר לְצַדֵּדָה עַל גַּבֵּי קַרְקַע מְרֻצֶּפֶת, הַתּוֹסֶפֶת שַׁבָּת (ס"ק יא) כָּתַב דְּמֻתָּר אֲפִלּוּ לְדַעַת הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ דְּסְבִירָא לֵיהּ דְּהָוֵי פְּסִיק רֵישָׁא, לֹא גָּזְרוּ בָּזֶה בְּמִרְצָפֶת, עַיִן שָׁם, (יז) וְהַפְּרִי מְגַדִּים בְּרֵישׁ הַסִּימָן (א"א סק"א) מְצַדֵּד לְהַחְמִיר וְעַיִן שָׁם בְּמִשְׁבְּצוֹת זָהָב אוֹת ג' מַה שֶּׁכָּתַב עוֹד בָּזֶה. וְדַע דְּכָל הַסִּימָן הַזֶּה לָאו דַּוְקָא לְעִנְיַן שַׁבָּת (יח)(*) דְּהוּא הַדִּין לְעִנְיַן יוֹם טוֹב [מִבֵּיצָה כ"ב עַמּוּד ב'], וְיֵשׁ שִׁנּוּיִים בָּזֶה:

**א** (א) בִּכְלֵי שִׁיר. (ס) לָאו דַּוְקָא בִּכְלֵי שִׁיר אֶלָּא אַף בְּיָד כְּגוֹן לְהַכּוֹת כַּף אֶל כַּף הֵיכָא שֶׁהוּא דֶּרֶךְ שִׂמְחָה וְשִׁיר, אָסוּר, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּסִימָן של"ט סָעִיף ג' מִטַּעַם שֶׁמָּא יִתְקַן כְּלֵי שִׁיר, [וּמַה דְּאָסְרוּ בְּסָעִיף ד' לְהַכּוֹת כַּף אֶל כַּף כְּשֶׁמְּשַׁמֵּר הַפָּרוֹת כְּדֵי לְהַבְרִיחַ הָעוֹפוֹת (ג) אַף שֶׁהוּא אֵינוֹ דֶּרֶךְ שִׁיר, הָתָם הַטַּעַם שֶׁמָּא יִטֹּל צְרוֹר וְיִזְרֹק לִרְשׁוּת הָרַבִּים וּכְדִמְפֹרָשׁ שָׁם]. וְאִם יִרְצֶה לְהַכּוֹת כַּף אֶל כַּף כְּדֵי לְשַׁמֵּחַ הַתִּינוֹק וּלְהַשְׁתִּיקוֹ, יִרְאֶה לַעֲשׂוֹת זֶה כְּלַאַחַר יָד דְּשָׁרֵי וּכְמוֹ שֶׁמְּבֹאָר שָׁם כֵּן כְּכָלִי מָלֵא נְקָבִים לְהַטִּיף לְתוֹךְ כְּלִי מַתָּכוֹת כְּדֵי לְהַשְׁמִיעַ קוֹל נְעִים עַל יְדֵי הַנְּטִיפָה, אָסוּר דְּזֶה הָוֵי כִּכְלֵי שִׁיר, וּלְחוֹלָה כְּדֵי לְהַרְדִּימוֹ שֶׁיִּישַׁן שָׁרֵי. וְאִם מַטִּיף בְּחֹזֶק כְּדֵי שֶׁיְּקַיֵּק אֶת הַבְּרִיא מִשְּׁנָתוֹ שָׁרֵי, דְּלֹא הָוֵי כִּכְלֵי שִׁיר כֵּיוָן שֶׁאֵין עוֹשֶׂה בִּנְעִימָה בִּבְנַחַת דְּקוֹל כָּזֶה אַדְרַבָּה הָיָה מַרְדִּימוֹ יוֹתֵר, אֶלָּא עוֹשֵׂהוּ בְּחֹזֶק כְּדֵי שֶׁיְּקַיֵּק עַל יְדֵי הַקּוֹל וְעַל כֵּן שָׁרֵי: (ב) אֲבָל לְהַקִּישׁ וְכוּ'. רְצוֹנוֹ לוֹמַר אַף שֶׁכְּוָנָתוֹ לְהַשְׁמִיעַ קוֹל כְּדֵי שֶׁיִּפְתְּחוּ לוֹ, מֻתָּר (ד) וַאֲפִלּוּ אִם מַקִּישׁ בִּכְלִי, כֵּיוָן

(*) בדפוסים שלנו חסר ציון י"ח בשער הציון.

### שַׁעַר הַצִּיּוּן

ה"ח): (כ) מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ו) בְּשֵׁם הַמַּגִּיד מִשְׁנָה (שם): **ד** (יג) אֲחֵרוֹנִים: (יד) מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ז) בְּשֵׁם בַּעַל הַלְּכוֹת גְּדוֹלוֹת (סי' ז פכ"ד): (טו) רַשַׁ"י בְּרֵישׁ פֶּרֶק הַבּוֹנֶה (קב: ד"ה המצדד) וְתוֹסֶפֶת שַׁבָּת (סק"י): (טז) הַגְּרַ"א. וּמִשְּׁמַע מִגִּיהָ דְּנָטָה לְדִבְרֵיהֶם, וְהַטַּעַם מִשּׁוּם לִישָׁנָא דִּגְמָרָא דְּקָאָמַר דַּיְלְמָא יִכְוֹ', וְעַיִן בְּקֶרְבָּן נְתַנְאֵל (פ"כ סי' יד אות ח) מַה שֶּׁתֵּרֵץ בָּזֶה בְּרוֹחַק: (יז) וּמִסְתַּבְּרָא דְּאִם כָּל בְּתֵּי הָעִיר מְרֻצָּפִים אֵין לְהַחְמִיר בָּזֶה: **א** (ס) מָגֵן אַבְרָהָם (סק"א): (ב) פְּרִי מְגַדִּים (א"א סק"א): (ג) גְּמָרָא (ע"ז רובין קו.): (ד) דְּלֹא

**לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א)** וּבשו"ע הרב (ס"ד) כתב בביאור האיסור, משום שאינו צורך כ"כ, כביאור הפמ"ג, ולאו דווקא במרחץ.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

**מָתָר.** הַגָּה: וְכֵן אִם לֹא עָבִיד מַעֲשֶׂה, שָׁרֵי. וְלָכֵן (ג) אִלּוּ שָׁקוֹרִין לַחֲבֵרֵיהֶם וּמְצַפְצְפִים בְּפִיהֶם כְּמוֹ צִפּוֹר, מָתָר לַעֲשׂוֹתוֹ בְּשַׁבָּת (הגהות אלפסי (פירוקין לח: מוס ג)). וְאָסוּר לְהַכּוֹת בְּשַׁבָּת * עַל הַדָּלֶת בְּטַבַּעַת הַקָּבוּעַ בַּדָּלֶת אַף עַל פִּי שֶׁאֵינוֹ מְכַוֵּן לְשִׁיר, מִכָּל מָקוֹם * הוֹאִיל וְהַכְּלִי (ד) מְיֻחָד לְכָךְ (ה) * אָסוּר. (ו) וְלָכֵן אָסוּר לְשַׁמֵּשׁ לְהַכּוֹת עַל הַדָּלֶת לִקְרֹא לְבֵית הַכְּנֶסֶת

## מִשְׁנָה בְּרוּרָה

שָׁאֵינוֹ דֶּרֶךְ שִׁיר: (ג) **אִלּוּ שָׁקוֹרִין לַחֲבֵרֵיהֶם וְכוּ'.** הַיְינוּ אֲפִלּוּ (ס"ב) **אִם מַנְעִים הַקּוֹל כְּעֵין שִׁיר שָׁרִי,** דְּלֹא גָּזְרוּ בָּזֶה הֵיכִי דְּעָבִיד בְּפֶה: (ד) **מְיֻחָד לְכָךְ.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר שֶׁמְּיֻחָד לְהַשְׁמִיעַ קוֹל חִישְׁינַן (ו) שֶׁמָּא יִכְוֹן לְשִׁיר, וְכָל שֶׁכֵּן לְהַשְׁמִיעַ קוֹל בִּכְלִי [שָׁקוֹרִין קַאמְע"ר טא"ן] פְּשִׁיטָא דְּאָסוּר, דִּכְלִי שִׁיר הוּא וְגַם הוּא מְכַוֵּן לְשִׁיר. וּבְבַרְזָל שֶׁהַפָּתַח נִנְעָל וְנִפְתָּח בּוֹ, נִרְאֶה דְּמָתָר לְהַקִּישׁ בּוֹ עַל הַדָּלֶת כְּדֵי שֶׁיִּשְׁמְעוּ אַנְשֵׁי הַבַּיִת לִפְתֹּחַ לוֹ, שֶׁזֶּה הַבַּרְזֶל מְיֻחָד רַק לִפְתֹּחַ בּוֹ אֶת הַדֶּלֶת אוֹ לִנְעֹל: (ה) **אָסוּר.** עַיֵּן בְּאֵלִיָּה רַבָּה (סק"א) וּפְרִי מְגַדִּים (משׁ"ז סק"א) דְּמִזֶּה נִשְׁמַע דְּהוּא הַדִּין דְּאָסוּר לְמַשֵּׁךְ בְּחוּט הָעִנְבָּל בְּשַׁבָּת כְּדֵי שֶׁיִּשְׁמְעוּ אַנְשֵׁי הַבַּיִת וְהֶחָצֵר וְיִפְתְּחוּ לוֹ, שֶׁזֶּה הַכְּלִי מְיֻחָד לְהַשְׁמִיעַ קוֹל וְהוּא גַּם כֵּן לָזֶה, וְעַיֵּן בְּאוֹר הֲלָכָה (ד"ה הואיל). וּלְעִנְיָן אִם מָתָר לִפְתֹּחַ הַדֶּלֶת כְּשֶׁיּוֹדֵעַ שֶׁיֵּשׁ בּוֹ עִנְבָּל עַיֵּן לְקַמִּיהּ: (ו) **וְלָכֵן אָסוּר לְשַׁמֵּשׁ וְכוּ'.** כָּתַב הַטַּ"ז כָּאן (סק"א) וּבְיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן רפ"ב (סק"ב) דְּמִזֶּה מוּכָח דְּאָסוּר לְתְלוֹת בְּשַׁבָּת אוֹתָן הַפָּרוֹכוֹת שֶׁיֵּשׁ בָּהֶן פַּעֲמוֹנִים לְהַשְׁמִיעַ קוֹל כְּשֶׁפּוֹתְחִין הָאָרוֹן וְכֵן לְתְלוֹת הַפַּעֲמוֹנִים עַל הָעֲצֵי חַיִּים שֶׁל הַסֵּפֶר תּוֹרָה, כֵּיוָן דְּעִקַּר עֲבִידְתַּיהּ לְקָלָא. וְהַשַּׁ"ךְ שָׁם (סק"ד) חוֹלֵק עָלָיו מִטַּעַם דְּהָא קַיְימָא לַן דִּלְצוֹרֶךְ מִצְוָה שָׁרֵי, כְּמוֹ שָׁכָתוּב סִימָן של"ט (מג"א סק"א, משנ"ב סק"ח) דְּמַתָּר לְרַקֵּד בְּשִׂמְחַת תּוֹרָה לִכְבוֹד הַתּוֹרָה וְהָכָא נַמִּי צְרָךְ מִצְוָה הוּא כְּדֵי שֶׁיִּשְׁמְעוּ הָעָם וְיָקוּמוּ, וְלֹא דָּמֵי לְקְרִיאַת בֵּית הַכְּנֶסֶת דְּאָסוּר, דְּהָתָם אָפְשָׁר בְּעִנְיַן אַחֵר, וְתוּ דְּאוֹתוֹ הַפּוֹתֵחַ הַפָּרֹכֶת אֵין מְכַוֵּן לְהַשְׁמִיעַ הַקּוֹל כְּלָל כְּפִי אִם לְטֹל הַסֵּפֶר תּוֹרָה [מָגֵן אַבְרָהָם (סק"א)]. וְעַיֵּן בְּשַׁעַר אֶפְרַיִם שַׁעַר י' סָעִיף ג' שָׁדַּרְתִּיו שָׁם [א] דְּלִכְתְּחִלָּה אֵין לַעֲשׂוֹת כֵּן בְּשַׁבָּת, וּבְמִקּוֹמוֹת שֶׁנָּהֲגוּ הָתֵּר בָּזֶה כְּדַעַת הַמָּגֵן אַבְרָהָם אֵין לְמַחוֹת בְּיָדָם, עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. וְכֵן לְעִנְיַן אִם מָתָר לִפְתֹּחַ הַדֶּלֶת כְּשֶׁיּוֹדֵעַ שֶׁיֵּשׁ בָּהּ עִנְבָּל, תָּלוּי גַּם כֵּן בִּסְבָרַת הַטַּ"ז וְהַמָּגֵן אַבְרָהָם הַנַּ"ל, דְּלְהַטַּ"ז אָסוּר וּלְהַמָּגֵן אַבְרָהָם [כָּאן וְכֵן בְּסִימָן ש"א סָעִיף קָטָן ל"ה עַיֵּן שָׁם] שָׁרֵי, דַּהֲרֵי כְּשֶׁפּוֹתֵחַ הַדֶּלֶת בְּשַׁבָּת אֵין מְכַוֵּן לְהַשְׁמִיעַ קוֹל. וּמִדְּבְרֵי הַגְּרַ"א שָׁם בְּסִימָן ש"א סוֹף סָעִיף כ"ג (ו) מוּכָח דְּהוּא סוֹבֵר גַּם כֵּן כְּהַטַּ"ז דְּכֵיוָן כָּתַב בָּשָׂם יֵשׁ אוֹמְרִים, מַצִּינוּ עוֹד בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת כְּעֵין זֶה, אֲבָל הוּא דְּחָק]. וּמַה דְּהֵבִיא עוֹד מִפִּתָּם הַמִּשְׁנָה (סו:) דְּבָנֵי מְלָכִים יוֹצְאִין בְּזוּגִין גַּם כֵּן קָשֶׁה מְאֹד לְסָמֹךְ עַל זֶה, דְּהָרַמַ"א בְּסִימָן ש"א סָעִיף כ"ג סָתַם שָׁם הַגְּרַ"א דְּהַמִּשְׁנָה מְיֻרֵי בְּקָפוּק הַזּוּג שֶׁלֹּא יִשְׁמַע קוֹל הָעִנְבָּל, וַאֲפִלּוּ לְפִי דַּעַת הַמָּגֵן אַבְרָהָם שָׁם בְּסָעִיף קָטָן ל"ה דְּמַתִּיר בְּאֵינוֹ אֲפִלּוּ פָּקוּק הָא טַעֲמֵיהּ הָתָם מִשּׁוּם דְּלֹא בְּצִי לְקָלָא, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּעִנְיָנֵנוּ שֶׁמִּתְכַּוֵּן לְהַשְׁמִיעַ הַקּוֹל בְּדֵי שֶׁיִּפְתְּחוּ לוֹ גַּם לְהַמָּגֵן אַבְרָהָם אָסוּר וּכְמוֹ שֶׁכָּתַב הַפְּרִי מְגַדִּים בְּמִשְׁבְּצוֹת זָהָב בְּסִימָן זֶה (סק"א). **וְאִמְנָם יֵשׁ לוֹמַר דְּזֶה הַלֹּא הוּא רַק לְפִי מַה שֶּׁפָּסַק הָרַמ"א דְּבִכְלִי הַמְיֻחָד לְהַשְׁמִיעַ קוֹל אָסוּר אֲפִלּוּ אֵינוֹ קוֹל שֶׁל שִׁיר, וְעַל כֵּן אֶפְשָׁר דְּבִשְׁעַת הַדְּחַק נוֹכַל לְסָמֹךְ עַל מַה שֶּׁהֵבַאנוּ לְעֵיל** (ד"ה על הדלת) **בְּשֵׁם פְּרִישׁ הַמִּשְׁנָה לְהָרַמְב"ם דְּמִשְׁמַע דְּסִבְרִיהּ לֵיהּ דְּגַם זֶה מָתָר הוּאִיל וְאֵינוֹ קוֹל שֶׁל שִׁיר.** וְגַם בְּהַגָּהוֹת מַיְמוֹנִי שָׁם (פכ"ג אות ב) דְּמִשְׁמַע דְּמֵיקֵל בְּזוּג עִם עִנְבָּל הוֹאִיל דְּלֹא בְּצִי לְקָלָא, הוּא צָרִיךְ לָזֶה רַק לְפָרוּשׁ רַבֵּנוּ חֲנַנְאֵל (פירובין קד:), מַה שֶּׁאֵין כֵּן לְפָסַק הָרַי"ף יְהֵיהּ מָתָר בָּזֶה בְּכָל גַּוְנֵי הוֹאִיל וְאֵינוֹ קוֹל שֶׁל שִׁיר. וְעוֹד יֵשׁ לוֹמַר בְּאֹפֶן אַחֵר דְּהָא דְּפָסַק רַמ"א דִּבְכְלִי הַמְיֻחָד לְהַשְׁמִיעַ קוֹל אָסוּר, לְאו מִשּׁוּם דְּהוּא שְׁבוּת גָּמוּר אֶלָּא מִשּׁוּם דִּמְיַחֲזֵי כְּעוֹבְדָא דְּחֹל, וְכֵן מַשְׁמַע קְצָת בִּפְרִי מְגַדִּים (א"א) סָעִיף קָטָן ג' וְכֵן בְּסִפְרוֹ תּוֹסֶפֶת שַׁבָּת (סק"ב) שֶׁמַּתִּיר לְהַקִּישׁ עַל הַדֶּלֶת בִּכְלִי הַמְיֻחָד רַק לְשֵׁבֶת [עַיֵּן בְּסִימָן שכ"ז סָעִיף ג' בְּמָגֵן אַבְרָהָם (סק"א) וּבְשׁוּר שָׁם], וְאִם כֵּן לְפִי מַאי דְּמִבְאָר בְּסִימָן של"ג סָעִיף א' בְּהַגָּ"ה דְּשְׁבוּת מָתָר לְצָרְכָּהּ מִצְוָה, הַיְינוּ דְּבָר שֶׁהוּא רַק מִשּׁוּם עוֹבְדָא דְּחֹל וּכְמוֹ שֶׁכָּתַב הַפְּרִי מְגַדִּים שָׁם [וְדַבְשְׁבוּתֹ גְּמוּר בְּוַדַּאי אָסוּר לַעֲשׂוֹת, וְאִם כֵּן בְּעִנְיָנֵנוּ כְּשֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לִכְנֹס לְבֵיתוֹ בַּלַּיְלָה לִישֵׁן אֵין לְךָ צָרְךְ שַׁבָּת יוֹתֵר מִזֶּה. [וְאֵין לְסַתֵּר דְּבָרוֹ זֶה מִמַּה דְּאֵיתָא בִּירוּשַׁלְמִי (בציעה פ"ה ה"ב) וְהוּא בְּרֹאשׁ (עירובין פ"י סי' כ) וּבֵית יוֹסֵף (ד"ה כל השמעת) דְּדָבָר הָיָה יָשָׁן עַל הַשַּׁעַר מִפְּנֵי שֶׁלֹּא רָצָה לְהַקִּישׁ עַל הַדֶּלֶת, דְּהָתָם הָלֹא סָבַר דְּאוֹלוֹדֵי קָלָא גַּם כֵּן אָסוּר וְלֹאו דַּוְקָא כְּלִי שִׁיר מִמֶּשׁ וְאִם כֵּן הָוֵי שְׁבוּת גָּמוּר וְלֹא שָׁרִינַן מִשּׁוּם צְרָךְ שַׁבָּת, מַה שֶּׁאֵין כֵּן לְדִידָן דְּפָסְקִינַן כְּרָבָּה דְּלֹא אוֹלוֹדֵי קָלָא לֹא אָסְרוּ אֶלָּא קוֹל שֶׁל שִׁיר אֲבָל אֹפֶן אַחֵר בְּעָלְמָא אָסְרוּ כָּלָל, נוֹכַל לוֹמַר בִּפְשִׁיטוּת דְּמָה שֶׁאָסְרוּ בִּכְלֵי הַמְיֻחָד לְהַשְׁמִיעַ קוֹל הוּא רַק מִשּׁוּם עוֹבְדָא דְּחֹל וְאִם כֵּן לְצָרְךְ מִצְוָה שָׁרֵי]. **אַךְ כָּל זֶה כְּתִבְנוּ לְמִצֹּא אֹפֶן בְּמָקוֹם הַדְּחַק אֲבָל לְכַתְּחִלָּה צָרִיךְ לְזָרֵז אֶת עַצְמוֹ שֶׁלֹּא יָבֹא לָזֶה, וְגַם בְּדֵיעֲבַד אִם יָכוֹל לְמָשְׁךְ אֶת הַחוּט עַל יְדֵי אֵיזֶה שִׁנּוּי טוֹב יוֹתֵר שֶׁיַּעֲשֶׂה כֵּן** וְכַמְבֹאָר בְּשו"ע סָעִיף ג' דְּלִסְפֹּק כְּלִאַחַר יָד מִתָּר, וְאַף דְּלְעִנְיַן קְשִׁקּוּשׁ בְּזוּג מַשְׁמַע שָׁם דְּאֵין לְהַקֵּל בָּזֶה וְכַמְבֹאָר שָׁם בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה ולספק), עִם כָּל זֶה בְּמָקוֹם הַדְּחַק אֵין לְהַחְמִיר. **הֵיצֵא מִכָּל זֶה דְּלִמְתֹּחַ הַחוּט שֶׁל עִנְבָּל בְּשַׁבָּת מְבֹאָר בְּכַמָּה אַחֲרוֹנִים בְּהֶדְיָא** [הַיְינוּ בְּאֵלִיָּה רַבָּה (סק"א) וּפְרִי מְגַדִּים (משׁ"ז סק"א) וְגַם מַהֲגְרַ"א מוּכָח כֵּן] **לְאָסוּר, אַף כְּשֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לִכְנֹס לְחַצְרוֹ לִישֵׁן בְּלֹא זֶה נוֹכַל לְסָמֹךְ לְהַקֵּל מִשּׁוּם כְּבוֹד שַׁבָּת, אַךְ לְמִתֹּחַ חוּט הָעִנְבָּל בִּיתוֹ בְּדֵי לְהַשְׁמִיעַ בְּשַׁעֲתַיְהוּ אֵין לְהַקֵּל בָּזֶה בְּלָל** דְּאֶפְשָׁר לוֹ בְּלֹא הָכִי וְיֵשׁ בָּזֶה זִילוּתָא דְּשַׁבָּת:

* **אָסוּר וְלָכֵן וְכוּ'.** וּלְעִנְיַן אִם מָתָר לְטַלְטֵל אוֹתוֹ הַכְּלִי אִם מִיקְּרֵי כְּלִי שְׁמַלְאכְתּוֹ לְאִסּוּר, עַיֵּן בְּפְרִי מְגַדִּים שם:

## בֵּאוּר הַלָּכָה

הִירוּשַׁלְמִי (בציעה פ"ה ה"ב) **שֶׁמַּחְמִיר בָּזֶה,** וְהִנֵּה דַּעְתּוֹ כְּדַעַת הָרַבָּנוּ חֲנַנְאֵל (פירובין קד:) הַמּוּבָא בְּהָרַי"ף (לה:) עַיֵּן שָׁם **אַף הָעוֹלָם נוֹהֲגִין לְהָקֵל כְּדַעַת הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ.** אַךְ זֶה קָשֶׁה לִי שֶׁכָּתַב דְּאֵינוֹ מָתָר רַק אִם אֵינוֹ מִתְכַּוֵּן לְקוֹל כְּלָל כְּמוֹ בּוֹר הַגָּבֶל וְכַדּוֹמֶה לָזֶה, וְהִנֵּה חָצֵר לְתֶרֶן בָּזֶה דְּלֹא יְהֵיהּ רְאָיָה מֵאֲמֵימָר (פירובין קד.) דְּשָׁרֵי מִתְּחִלָּה בְּמְחוֹלָא וְלֹא חֲשֵׁשׁ לְאוֹלוֹדֵי קָלָא, וּמַה יִּתְרַץ סְתָמָא דְּגְמָרָא שָׁם מִתְּחִלָּה שֶׁהֵבִיא רְאָיָה שָׁם מִתְּחִלָּה לְעוֹלָא מֵהַמִּשְׁנָה דְּמַמְלִיאִין מִבּוֹר הַגּוֹלָה, וַהֲוָה לֵיהּ לְמֵימַר וְלִיטַעֲמֵיהּ הָא לֹא אִיכַּוֵּין לְקָלָא, וְעַל כָּרְחָךְ כְּמוֹ שֶׁכָּתַב בְּהַגָּהוֹת מֵיְמוֹנִי שָׁם בְּפֶרֶק כ"ג (אות ב) דְּאֶפְשָׁר שֶׁיֵּשׁ צְרָךְ קוֹל בָּזֶה, עַיֵּן שָׁם. וְאוּלַי דָּזֶה הָוֵי רַק לְקָלָקָא דַּעֲתָךְ דְּמִגְּמָרָא שָׁם אֲבָל לְמַסְקָנָא דְּגְמָרָא תּוּ לֹא צְרִיכִינַן לְכָל זֶה, וְעִקַּר הַטַּעַם לְכָלֵי עֶלְמָא אַף שֶׁכְּוָנָתוֹ לְהַשְׁמִיעַ הָקוֹל, דְּלֹא עָדִיף מִלְּהַכּוֹת כַּף אֶל כַּף דְּגַם שָׁם כַּוָּנָתוֹ כְּדֵי לְהַשְׁמִיעַ קוֹל וַאֲפִילּוּ הָכִי מֵיקַל הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ בְּשו"ת סָעִיף ג' עַיֵּן שָׁם:

* **עַל הַדֶּלֶת וְכוּ'.** הַגָּה בְּבֵית יוֹסֵף (ד"ה ומ"ש וכן התיר) הֵבִיא זֶה בְּשֵׁם הָאָגוּר (סי' תקיח) וְנִתְקַשֶּׁה שָׁם בְּטַעַם הַדָּבָר, אִי סְבִירָא לֵיהּ כְּעוּלָּא (שם) אֲפִלּוּ בְּאֵינוֹ מְיֻחָד לְכָךְ אָסוּר וְאִי כְּרָבָּא (שם) אֲפִלּוּ בְּמְיֻחָד נַמִּי הוֹאִיל וְאֵינוֹ קוֹל שֶׁל שִׁיר, וְתִרַץ דְּהַטַּעַם שֶׁמָּא יִכָּוֵן לְשִׁיר. וְקָשֶׁה דַּהֲלֹא מּוּכָח בְּצְרוּבִין ק"ד (שם) דְּהֵיכָא שֶׁהוּא מְכַוֵּן לְהַעִיר לַחֲבֵרוֹ וְלַהֲקִיצוֹ אֵינוֹ עוֹשֶׂה הַפְּאָה בְּנְעִימָה כְּדֶרֶךְ שִׁיר דְּהַפְּאָה זֶה אַדַּרְבָּה מְרַדֵּימוֹ, אֶלָּא עוֹשֶׂה בְּחֹזֶק וּבָזֶה מְקִיצוֹ וּמְעוֹרְרוֹ, וְאַמַּאי שַׁיָּךְ שֶׁמָּא יִכָּוֵן לְשִׁיר, וְאִי נַיְמָא דְּחִישִׁינַן אִם נִתְּרוּ בָּזֶה יָבֹא בְּעָלְמָא לַעֲשׂוֹת הַפָּאוֹת בְּנְעִימָה כְּדֶרֶךְ שִׁיר, אִם כֵּן אַמַּאי מַתִּיר שָׁם הַגְּמָרָא, לְהַטִּיחַ בְּבָרְיָא מַיָּ אַרְגָּ בְּחָזְקָה כְּדֵי לְהַקִּיצוֹ, נִיחוּשׁ שֶׁמָּא יַטִּיחַ פַּעַם אַחֶרֶת בְּנְעִימָה, וְאָמְנָם יֵשׁ לוֹמַר דְּהָכָא כְּלִי שֶׁהוּא מְיֻחָד לְהַשְׁמִיעַ קוֹל חִישִׁינַן לָזֶה מַה שֶּׁאֵין כֵּן הָתָם, וְאוּלָם דִּי דִּבְפְרוּשׁ קַמְּשְׁנָה לַהֲרַמְבַּ"ם (עירובין פ"י מ"ד) מִשְׁמַע דְּמָתָר לְהַקִּישׁ עַל הַדֶּלֶת אֲפִלּוּ בְּשַׁלְשֶׁלֶת הַקָּבוּעַ שָׁם, הוֹאִיל וְאֵינוֹ עוֹשֶׂה כְּדֶרֶךְ שִׁיר:

* **הוֹאִיל וְהַכְּלִי מְיֻחָד לְכָךְ. עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה** (סק"ה) **מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ בָּשָׂם הָאֵלִיָּה רַבָּה וּפְרִי מְגַדִּים, וּבָזֶה גַּם הַמָּגֵן אַבְרָהָם** (סק"א) **מוֹדֶה שֶׁאָסוּר הוֹאִיל שֶׁכַּוָּנָתוֹ לְהַשְׁמִיעַ קוֹל. וְהִנֵּה רְאִיתִי בְּסֵפֶר כַּלְבָּלַת שַׁבָּת** (תפארת ישראל, המכה בפט"ו) **שֶׁכָּתַב דְּבִמְקוֹם הַדְּחַק כְּשֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לִכְנֹס לַבַּיִת אוֹ לְחָצֵר בִּלֹא זֶה יֵשׁ לְהָקֵל, מִטַּעַם דְּנוֹכֵל לְסָמֹךְ עַל שִׁטַּת הָרִי"ף** (עירובין לה:) **דְּכְשֶׁאֵינוֹ דֶּרֶךְ שִׁיר מֻתָּר, וְלֹא יָדַעְנָא מַאי קָאָמַר** דְּהָא לְפִי מַאי דְּמַשִּׁיךְ הַבַּיִת יוֹסֵף (ד"ה ומ"ש וכן התיר) וְהָעַתִּיקוֹ הָרַמ"א דִּבְכְלִי הַמְיֻחָד לְכָךְ שַׁאנִי, גַּם לְשִׁטַּת הָרִי"ף דְּפָסַק כְּרָבָּא אָסוּר [וְאוּלַי יֵשׁ לוֹמַר דִּסְבִירָא לֵיהּ מִדְּפָסְקִינַן כְּרָבָּא דְּלֹא הַתְנָה דְּדַוְקָא בִּכְלִי שֶׁאֵינוֹ מְיֻחָד, מִשְׁמָע דְּאֲפִלּוּ בִּכְלִי דְּלִדְעַת הָרִי"ף דְּפָסַק כְּרָבָּא בְּכָל גַּוְנֵי שָׁרֵי, וְהָרַמ"א דְּהֵבִיא דַּעַת הָאָגוּר (שם) פְּלִיג עַל זֶה, וּמַה דְּלֹא כָּתַב בָּשָׂם יֵשׁ אוֹמְרִים, מְצִינוּ עוֹד בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת כְּעֵין זֶה, אֲבָל הוּא דְּחָק]. וּמַה דְּהֵבִיא עוֹד מִפִּתָּם הַמִּשְׁנָה (סו:) דְּבָנֵי מְלָכִים יוֹצְאִין בְּזוּגִין גַּם כֵּן קָשֶׁה מְאֹד לְסָמֹךְ עַל זֶה, דְּהָרַמַ"א בְּסִימָן ש"א סָעִיף כ"ג סָתַם שָׁם הַגְּרַ"א דְּהַמִּשְׁנָה מְיֻרֵי בְּקָפוּק הַזּוּג שֶׁלֹּא יִשְׁמַע קוֹל הָעִנְבָּל, וַאֲפִלּוּ לְפִי דַּעַת הַמָּגֵן אַבְרָהָם שָׁם בְּסָעִיף קָטָן ל"ה דְּמַתִּיר בְּאֵינוֹ פָּקוּק הָא טַעֲמֵיהּ הָתָם מִשּׁוּם דְּלֹא בְּצִי לְקָלָא, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּעִנְיָנֵנוּ שֶׁמִּתְכַּוֵּן לְהַשְׁמִיעַ הַקּוֹל בְּדֵי שֶׁיִּפְתְּחוּ לוֹ גַּם לְהַמָּגֵן אַבְרָהָם אָסוּר וּכְמוֹ שֶׁכָּתַב הַפְּרִי מְגַדִּים בְּמִשְׁבְּצוֹת זָהָב בְּסִימָן זֶה (סק"א). **וְאִמְנָם יֵשׁ לוֹמַר דְּזֶה הַלֹּא הוּא רַק לְפִי מַה שֶּׁפָּסַק הָרַמ"א דִּבְכְלִי הַמְיֻחָד לְהַשְׁמִיעַ קוֹל אָסוּר אֲפִלּוּ אֵינוֹ קוֹל שֶׁל שִׁיר, וְעַל כֵּן אֶפְשָׁר דִּבְשַׁעַת הַדְּחַק נוֹכַל לְסָמֹךְ עַל מַה שֶּׁהֵבַאנוּ לְעֵיל** (ד"ה על הדלת) **בְּשֵׁם פְּרִישׁ הַמִּשְׁנָה לְהָרַמְב"ם דְּמִשְׁמַע דְּסִבְרִיהּ לֵיהּ דְּגַם זֶה מָתָר הוֹאִיל וְאֵינוֹ קוֹל שֶׁל שִׁיר.** וְגַם בְּהַגָּהוֹת מַיְמוֹנִי שָׁם (פכ"ג אות ב) דְּמִשְׁמַע דְּמֵיקֵל בְּזוּג עִם עִנְבָּל הוֹאִיל דְּלֹא בְּצִי לְקָלָא, הוּא צָרִיךְ לָזֶה רַק לְפָרוּשׁ רַבֵּנוּ חֲנַנְאֵל (פירובין קד:), מַה שֶּׁאֵין כֵּן לְפָסַק הָרַי"ף יְהֵיהּ מָתָר בָּזֶה בְּכָל גַּוְנֵי הוֹאִיל וְאֵינוֹ קוֹל שֶׁל שִׁיר. וְעוֹד יֵשׁ לוֹמַר בְּאֹפֶן אַחֵר דְּהָא דְּפָסַק רַמ"א דִּבְכְלִי הַמְיֻחָד לְהַשְׁמִיעַ קוֹל אָסוּר, לְאו מִשּׁוּם דְּהוּא שְׁבוּת גָּמוּר אֶלָּא מִשּׁוּם דִּמְיַחֲזֵי כְּעוֹבְדָא דְּחֹל, וְכֵן מַשְׁמַע קְצָת בִּפְרִי מְגַדִּים (א"א) סָעִיף קָטָן ג' וְכֵן בְּסִפְרוֹ תּוֹסֶפֶת שַׁבָּת (סק"ב) שֶׁמַּתִּיר לְהַקִּישׁ עַל הַדֶּלֶת בִּכְלִי הַמְיֻחָד רַק לְשֵׁבֶת [עַיֵּן בְּסִימָן שכ"ז סָעִיף ג' בְּמָגֵן אַבְרָהָם (סק"א) וּבְשׁוּר שָׁם], וְאִם כֵּן לְפִי מַאי דְּמִבְאָר בְּסִימָן של"ג סָעִיף א' בְּהַגָּ"ה דְּשְׁבוּת מָתָר לְצָרְכָּהּ מִצְוָה, הַיְינוּ דְּבָר שֶׁהוּא רַק מִשּׁוּם עוֹבְדָא דְּחֹל וְכֵן מַה שֶּׁכָּתַב הַפְּרִי מְגַדִּים שָׁם [וְדַבְשְׁבוּתֹ גְּמוּר בְּוַדַּאי אָסוּר לַעֲשׂוֹת, וְאִם כֵּן בְּעִנְיָנֵנוּ כְּשֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לִכְנֹס לְבֵיתוֹ בַּלַּיְלָה לִישֵׁן אֵין לְךָ צָרְךְ שַׁבָּת יוֹתֵר מִזֶּה. [וְאֵין לְסַתֵּר דְּבָרוֹ זֶה מִמַּה דְּאֵיתָא בִּירוּשַׁלְמִי (בציעה פ"ה ה"ב) וְהוּא בְּרֹאשׁ (עירובין פ"י סי' כ) וּבֵית יוֹסֵף (ד"ה כל השמעת) דְּדָבָר הָיָה יָשָׁן עַל הַשַּׁעַר מִפְּנֵי שֶׁלֹּא רָצָה לְהַקִּישׁ עַל הַדֶּלֶת, דְּהָתָם הָלֹא סָבַר דְּאוֹלוֹדֵי קָלָא גַּם כֵּן אָסוּר וְלֹאו דַּוְקָא כְּלִי שִׁיר מִמֶּשׁ וְאִם כֵּן הָוֵי שְׁבוּת גָּמוּר וְלֹא שָׁרִינַן מִשּׁוּם צְרָךְ שַׁבָּת, מַה שֶּׁאֵין כֵּן לְדִידָן דְּפָסְקִינַן כְּרָבָּא דְּלֹא אוֹלוֹדֵי קָלָא לֹא אָסְרוּ אֶלָּא קוֹל שֶׁל שִׁיר אֲבָל אֹפֶן אַחֵר בְּעָלְמָא אָסְרוּ כָּלָל, נוֹכַל לוֹמַר בִּפְשִׁיטוּת דְּמָה שֶׁאָסְרוּ בִּכְלֵי הַמְיֻחָד לְהַשְׁמִיעַ קוֹל הוּא רַק מִשּׁוּם עוֹבְדָא דְּחֹל וְאִם כֵּן לְצָרְךְ מִצְוָה שָׁרֵי]. **אַךְ כָּל זֶה כְּתִבְנוּ לְמִצֹּא אֹפֶן בְּמָקוֹם הַדְּחַק אֲבָל לְכַתְּחִלָּה צָרִיךְ לְזָרֵז אֶת עַצְמוֹ שֶׁלֹּא יָבֹא לָזֶה, וְגַם בְּדֵיעֲבַד אִם יָכוֹל לְמָשְׁךְ אֶת הַחוּט עַל יְדֵי אֵיזֶה שִׁנּוּי טוֹב יוֹתֵר שֶׁיַּעֲשֶׂה כֵּן** וְכַמְבֹאָר בְּשו"ע סָעִיף ג' דְּלִסְפֹּק כְּלִאַחַר יָד מִתָּר, וְאַף דְּלְעִנְיַן קְשִׁקּוּשׁ בְּזוּג מַשְׁמַע שָׁם דְּאֵין לְהָקֵל בָּזֶה וְכַמְבֹאָר שָׁם בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה ולספק), עִם כָּל זֶה בְּמָקוֹם הַדְּחַק אֵין לְהַחְמִיר. **הֵיצֵא מִכָּל זֶה דְּלִמְתֹּחַ הַחוּט שֶׁל עִנְבָּל בְּשַׁבָּת מְבֹאָר בְּכַמָּה אַחֲרוֹנִים בְּהֶדְיָא** [הַיְינוּ בְּאֵלִיָּה רַבָּה (סק"א) וּפְרִי מְגַדִּים (משׁ"ז סק"א) וְגַם מַהֲגְרַ"א מוּכָח כֵּן] **לְאָסוּר, אַף כְּשֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לִכְנֹס לְחַצְרוֹ לִישֵׁן בִּלֹא זֶה נוֹכַל לְסָמֹךְ לְהַקֵּל מִשּׁוּם כְּבוֹד שַׁבָּת, אַךְ לְמִתֹּחַ חוּט הָעִנְבָּל בִּיתוֹ בְּדֵי לְהַשְׁמִיעַ בְּשַׁעֲתַיְהוּ אֵין לְהַקֵּל בָּזֶה בְּכָל כָּךְ דְּאֶפְשָׁר לוֹ בְּלֹא הָכִי וְיֵשׁ בָּזֶה זִילוּתָא דְּשַׁבָּת:**

* **אָסוּר וְלָכֵן וְכוּ'.** וּלְעִנְיַן אִם מָתָר לְטַלְטֵל אוֹתוֹ הַכְּלִי אִם מִיקְּרֵי כְּלִי שְׁמַלְאכְתּוֹ לְאִסּוּר, עַיֵּן בְּפְרִי מְגַדִּים שם:

## שַׁעַר הַצִּיּוּן

**אֲשֶׁר בְּהַגָּ"ה אֶלָּא בִּכְלִי הַמְיֻחָד לְכָךְ:** (ה) מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ב): (ו) בֵּית יוֹסֵף (ד"ה ומ"ש וכן התיר). וּבְלְבוּשׁ (ס"א) נָתַן טַעַם שֶׁאָמַּא יְחַתְּנֶנּוּ: (ז) דְּהַרֵי סָתַם שָׁם בְּבֵאוּרוֹ, וְהָרְאָה מְקוֹר לְדִבְרֵי הָרַמ"א שָׁם דְּאָסַר לִכְלֹב בָּגֶד שֶׁיֵּשׁ לוֹ עִנְבָּל הַמַּשְׁמִיעַ קוֹל מֵהָא דְּאָסְרוּ בְּגִמָּרָא לִטְיֹל לְבַהֲמָה בְּחָצֵר בְּזוּג שֶׁאֵינוֹ פָּקוּק [וְכֵאֲמֶת נִשְׁאַר הַמָּגֵן אַבְרָהָם בְּסִימָן ש"א סָעִיף קָטָן ה' בְּצָרְיךְ עִיּוּן עַל דִּבְרֵי רַש"י שָׁם (נג. פוסקין) מַאי טַעַם לֹא יִטּוֹל אָדָם בְּזוּג שֶׁאֵינוֹ פָּקוּק וְכוּ' וְלֹא יִכְלֹב בְּזוּג שֶׁאֵינוֹ פָּקוּק וְכוּ' וְלֹא יִטּוֹל

ב טוּר בְּשֵׁם אֲבִי הָעֶזְרִי.

(ז) עַל יְדֵי הַכְּלִי הַמְיֻחָד לְכָךְ, אֲבָל (ג) מֻכָּה בְּיָדוֹ עַל הַדֶּלֶת (אגור (פר׳ תקיט) ובית יוסף (ד״ס ומ״ש וכן המיר) בשם פסקי תוספות דעירובין (פר׳ ריג)): **ב** (ח) **יֵשׁ מַתִּירִים** לוֹמַר לְאֵינוֹ יְהוּדִי לְנַגֵּן בִּכְלֵי שִׁיר בְּחֻפּוֹת. הַגָּה: וַאֲפִלּוּ (ט) לוֹמַר לְאֵינוֹ יְהוּדִי (ג) לְתַקֵּן הַכְּלֵי שִׁיר שָׁרֵי מִשּׁוּם כְּבוֹד חָתָן וְכַלָּה, (י) אֲבָל בְּלָאו הָכִי אָסוּר (מרדכי פרק משילין (מלא סי׳ תמלט)). וּמִיהוּ בַּזְּמַן הַזֶּה (יא) נָהֲגוּ לְהָקֵל, מִטַּעַם שֶׁיִּתְבָּאֵר בַּסִּימָן שֶׁאַחַר זֶה (ד) (יב) לְעִנְיַן טִפּוּחַ וְרִקּוּד: **ג** [*] (יג) **זוֹג הַמְקַשְׁקֵשׁ לְשָׁעוֹת**

## שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

**ג [בשו״ע] זוֹג הַמְקַשְׁקֵשׁ.** וְכָתַב בְּפָנִים מְאִירוֹת חֵלֶק ב׳ סִימָן (קכ״ב) [קכ״ג] שֶׁלְּדַעְתּוֹ מֻתָּר לְמִשְׁלַשׁ הַשִּׁלְשֶׁלֶת שֶׁבַּזִּיגֶרְלִי״ךְ בְּשַׁבָּת. דְּעָדִיף מִכּוֹס שֶׁל פְּרָקִים, עַיֵּן שָׁם, וְעַיֵּן בְּשַׁאֲלַת יַעֲבֵ״ץ (ח״ב) סִימָן (מ״א) [ס״ג] דְּאָסוּר מִמְּנַהֲגָא וְכֵן אָנוּ נוֹהֲגִים, וְכֵן כָּתַב בְּפָנִים מְאִירוֹת שָׁאֵין לְהַתִּיר רַק עַל יְדֵי אֵינוֹ יְהוּדִי, וּלְחוֹלֶה אִם אֵי אֶפְשָׁר בְּאֵינוֹ יְהוּדִי יֵשׁ לְהַתִּיר עַל יְדֵי יִשְׂרָאֵל, עַיֵּן שָׁם. וְנִרְאֶה דִּבְכֹהֲאֵי גַּוְנָא יֵשׁ לְהִיּוֹת זָרִיז לְהַעֲרִיךְ וְלִמְשׁךְ חֶבֶל הַכָּפָף עַד לֹא יִפְסֹק הַלּוֹחֵשׁ מִלַּחֲשׁוֹ, דְּבָזֶה כֵּיוָן דְּהַשְׁמָעַת קוֹל הוּא מַאֲתְמוֹל וְהוּא אֵין מְחֻדָּשׁ בְּהַשְׁמָעַת קוֹל רַק מְשִׁיכַת הַשִּׁלְשֶׁלֶת, דִּין גְּרָמָא דִּי לֹא יִפְסֹק יָדִי לֹא יְבַטֵּל וְזֶה קִיל טְפֵי כְּמְבֹאָר בְּסִימָן זָה, וְגַם לֹא שַׁיָּךְ בָּזֶה שֶׁהוּא גְּמַר מְלָאכָה וּמְתֻקָּן מִנָּא. אֲבָל אַחַר שֶׁכְּלָה הַשִּׁלְשֶׁלֶת הַכָּרוּךְ עַל הַגַּלְגַּל הַחוֹזֵר וּפָסַק הִלּוּכוֹ, וְעַל יְדֵי שֶׁהוּא חוֹזֵר וּמוֹשֵׁךְ וּמַעֲרִיךְ הוּא חוֹזֵר לְיַלֵּל וּלְקַשְׁקֵשׁ, נִרְאֶה שֶׁיֵּשׁ לֶאֱסֹר מִשּׁוּם דְּהֻוֵי כְּגַמֵּר כְּלִי וּמְתֻקָּן מִנָּא וְכִמוֹ שֶׁכָּתַב בְּשוּ״ת מַיִם רַבִּים (ח״א סי׳ לא), וּמִכָּל שֶׁכֵּן בְּמָקוֹם שֶׁצָּרִיךְ לַעֲשׂוֹת נְעִנּוּעַ בְּחוּט הַבְּרָזֶל הַמְּנַעְנֵעַ בְּתָמִידוּת כְּשֶׁהוֹלֵךְ הַנִּקְרָא בִּלְשׁוֹן אַשְׁכְּנַז אומר״ו. שׁוּב רָאִיתִי בְּשוּ״ת הַר הַכַּרְמֶל (סי׳ א) שֶׁכָּתַב גַּם כֵּן דְּשָׁרֵי לְהַעֲרִיכוֹ בְּעוֹדוֹ הוֹלֵךְ, וְעַיֵּן שָׁם שֵׁישׁ קָצַת גְּמִגּוּם בְּדִבְרָיו, וְדַעְתּוֹ לְהַתִּיר בְּיוֹם טוֹב שֵׁנִי, וְהַמַּתִּיר בְּרִאשׁוֹן אֵין לְהַעֲרִיכוֹ מִיּוֹם טוֹב לַחֲבֵרוֹ, וְכָתַב דְּלֹא לִסְמֹךְ עָלָיו לְמַעֲשֶׂה, וְנִרְאֶה שֶׁגַּם מִי שֶׁמַּקֵּל לְעַצְמוֹ בְּיוֹם טוֹב שֵׁנִי, מִכָּל מָקוֹם אֵין לְהַעֲרִיכוֹ רַק לְצָרְכּוֹ אֲבָל לֹא לְצָרְכּוֹ יוֹם שֶׁאַחֲרָיו בֵּין בְּחֹל וּבֵין בְּשַׁבָּת, וּלְמַעֲשֶׂה נִרְאֶה לְהַתִּיר לְצָרְכּוֹ חוֹלֶה בְּעוֹדוֹ הוֹלֵךְ אַף עַל יְדֵי יִשְׂרָאֵל אִם בְּקֹשִׁי לִמְצֹא אֵינוֹ יְהוּדִי, וְאִם עוֹשֶׂה עַל יְדֵי אֵינוֹ יְהוּדִי יֵשׁ לְהַתִּיר בְּכָל גַּוְנֵי, וְכֵן עִקַּר דָּבָר, וְעַיֵּן לְעֵיל סוֹף סִימָן ש״ח (ס״ק מט):

## בַּאֵר הֵיטֵב

הַמְקַשְׁקֵשׁ לְבֵית הַכְּנֶסֶת וְכִיוֹצֵא בָּזֶה, מַתִּיר. עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. וְאִם נוֹתְנִים מַיִם בִּכְלֵי מָלֵא נְקָבִים וּמַשִּׁיחַ לְתוֹךְ כְּלִי מִתָּכוֹת כְּדֵי שֶׁיִּשָּׁמַע קוֹל נְעָצִים, אָסוּר דְּהֻוֵי לַיֵּה בִּכְלֵי שִׁיר, וּלְחוֹלֶה מֻתָּר. וְאִם מַשִּׁיחַ בְּחֹזֶק כְּדֵי שֶׁיִּיקַּץ הַיָּשֵׁן, אֲפִלּוּ לְבָרִיא שָׁרֵי, דְּלֹא הֻוֵי כְּעֵין כְּלֵי שִׁיר שֶׁאֵין עוֹשֶׂה בִּנְעִימָה וּבְנַחַת. וְאִם כֵּן כָּל שֶׁכֵּן הֲנֵי פַּעֲמוֹנִים שֶׁבַּפִּרְקֶת דְּלֵית בְּהוּ אִסּוּרָא שֶׁאֵין כַּוָּנָתוֹ שֶׁיִּשָּׁמְעוּ בִּנְעִימָה וּבְנַחַת, וְעוֹד כֵּיוָן דְּלְחוֹלֶה שָׁרֵי כָּל שֶׁכֵּן לְדָבָר מִצְוָה, וְעוֹד דְּהָאִידָנָא יֵשׁ לְהָקֵל כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב סִימָן של״ט סָעִיף ג׳ בְּהַגָּ״ה. וְכֵן מִשְׁמַע שֶׁהַשַּׁ״ךְ (סק״ב) מַקֵּל מִשּׁוּם דְּלְצָרְכּוֹ מִצְוָה הִיא שֶׁיִּשְׁמְעוּ הָעָם וְיָקוּמוּ, דְּהָא לְרַקֵּד גַּם כֵּן מַתָּר לְצָרְכּוֹ מִצְוָה כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב סִימָן של״ט (ס״ג), וְהַטַּ״ז בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן (רנ״ד) [רפ״ב] (סק״ב) וְכֵן כָּאן (סק״א) אוֹסֵר וְכָתַב דְּיֵשׁ לְמָחוֹת בְּיָדָם, עַיֵּן שָׁם, אֲבָל כְּבָר נָהֲגוּ לְהָקֵל כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְתִּי, וְעוֹד דְּאוֹתוֹ שִׁפּוּתַח הַפְּרוֹכֶת לֹא קָמְנַן לְקַלְקֵל כְּלָל. מִגֵּן אַבְרָהָם (סק״א) עַיֵּן שָׁם: (ג) **מַתָּה.** יֵשׁ מְקוֹמוֹת שֶׁלּוֹקְחִים כְּלִי אַחַר לְהַכּוֹת בְּשַׁבָּת: **ב** (ג) **לְתַקֵּן.** עַיֵּן מִגֵּן אַבְרָהָם (סק״ד) שֶׁהֶעֱלָה דְּאָסוּר לוֹמַר לְתַקֵּן הַכְּלֵי שִׁיר אֶלָּא לוֹמַר לְאֵינוֹ יְהוּדִי שֶׁיְּנַגֵּן, עַיֵּן שָׁם וְזִבְסָפֵר אֲלִיָּהוּ רַבָּה (סק״ג) צְדַד לְהַתִּיר]. וְאִיתָא בְּמַהֲרִי״ל (מנהגים הלכות עירובי חצרות) שֶׁפַּעַם אֶחָד גָּזַר הַמּוֹשֵׁל שֶׁלֹּא יְנַגְּנוּ בִּכְלֵי שִׁיר. וְצִוָּה לְהוֹלִיךְ חָתָן וְכַלָּה לְעִיר אַחֶרֶת לַעֲשׂוֹת שָׁם הֲנָאַת חֲתֻנָּה כְּדֵי לְנַגֵּן בִּכְלֵי שִׁיר. הַרְדְּבַ״ז (א׳) [ד׳] סִימָן קל״ב כָּתַב שֶׁכְּאַרְצוֹ נָהֲגוּ לְאָסוּר לוֹמַר לְאֵינוֹ יְהוּדִי לְנַגֵּן, וּמִיהוּ אִם בָּא הָאֵינוֹ יְהוּדִי וְנִגֵּן מֵעַצְמוֹ אֵין מוֹחִין לוֹ, וּמִדִּינָא מֻתָּר לוֹמַר לוֹ בְּעֶרֶב שַׁבָּת שֶׁיְּנַגֵּן בְּשַׁבָּת כֵּיוָן דְּיִשְׂרָאֵל עֲצָמוֹ אֵינוֹ אָסוּר אֶלָּא מִשּׁוּם גְּזֵרָה. וְאִם יֵשׁ לָחֹשׁ לְהַעֲרָמָה יֵשׁ לַעֲשׂוֹת גָּדֵר גַּם בָּזֶה, כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (הגה״ט) עַיֵּן שָׁם: (ד) **לְעִנְיַן טִפּוּחַ.** פֵּרוּשׁ כֵּיוָן דְּאֵנוּ אֵין בְּקִיאִין בְּעֵשִׂית כְּלֵי שִׁיר, מִדִּינָא הֻוֵי לָן

## מִשְׁנָה בְּרוּרָה

דְּהָעִנְבָל מְיֻחָד לְהַשְׁמִיעַ קוֹל, אֵין נִפְקָא מִינָּהּ בְּמַה שֶּׁהוּא אֵינוֹ מְכֻוָּן לָזֶה, (ח) וְגַם בְּאֵלֶּיהָ רַבָּה (סק״א) מְצַדֵּד דְּאֵין לְהָקֵל מִטַּעַם זֶה לְחוּד בְּלֹא מְלָאכָה דְּמִצְוָה, וְאִם כֵּן לְדִידָן דְּסוֹבְרִין לְהַלָּכָה כְּדַעַת רֹב הַפּוֹסְקִים שֶׁאוֹסְרִין, גַּם בָּזֶה אָסוּר: **ב** (ט) **לוֹמַר וְכוּ׳.** דְּאָסוּר הַשְׁמָעַת קוֹל בִּכְלֵי שִׁיר אֲפִלּוּ לְאֵינוֹ יְהוּדִי, וְאַף שֶׁאֵין כַּוָּנָתוֹ לְהַשְׁמִיעַ קוֹל מִכְּלֵי שִׁיר אֶלָּא לְהַשְׁמִיעַ קוֹל בְּעָלְמָא, מִכָּל מָקוֹם אָסוּר לְהַשְׁמִיעַ קוֹל בִּכְלֵי שִׁיר אֲפִלּוּ לְאֵינוֹ יְהוּדִי, וְאַף שֶׁאֵין כַּוָּנָתוֹ לְהַשְׁמִיעַ קוֹל מִכְּלֵי שִׁיר אֶלָּא לְהַשְׁמִיעַ קוֹל בְּעָלְמָא, מִכָּל מָקוֹם אָסוּר לְהַשְׁמִיעַ קוֹל בִּכְלֵי שִׁיר אֲפִלּוּ לְאֵינוֹ יְהוּדִי, וְאַף שֶׁאֵין כַּוָּנָתוֹ לְהַשְׁמִיעַ קוֹל בִּכְ